ספרי׳ — **אוצר החסידים** — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

היכל
תשיעי

שער
שלישי

לקוטי שיחות

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

מכבוד קדושת

אדמו״ר מנחם מענדל

זצוקללה״ה נבג״מ זי״ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

פקודי

(חלק א)

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים״

770 איסטערן פאַרקוויי
ברוקלין, נ.י.

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושש לבריאה

Likkutei Sichot

Copyright © 2026
by
Kehot Publication Society®
770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213
(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718
editor@kehot.com / www.kehot.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

Kehot Publication Society® and the Kehot logo are registered trademarks of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehot.com

פרשת פקודי

א. אין תורה בכלל, און אין תורה שבכתב בפרט, איז יעדער וואָרט און אַפילו יעדער אות בדיוק און אויסגע־רעכנט. פיל הלכות ווערן אָפּגעלערנט פון איינצלנע ווערטער אָדער אַפילו פון איינצלנע אותיות פון תורה.

פונדעסטוועגן ווערט אין די פרשיות

ויקהל און פקודי איבערגע׳חזר׳ט די אויספירלעכע באַשרייבונג פון די כלי המשכן און לבושי כהונה, וועלכע זיינען שוין איינמאָל באַשריבן געוואָרן בפרטי פרטיות אין די פרשיות תרומה און תצוה.

אין פלוג האָט דאָך די תורה געקענט זאָגן בקיצור אַז די אידן האָבן געמאַכט די כלי המשכן און בגדי כהונה ווי דער אויבערשטער האָט געהייסן משה׳ן, און אַזוי אַרום פאַרשפּאָרן צענדליקער פסוקים?

ב. דער טעם וואָס אַ סך הלכות שטייען ניט בפירוש אין תורה און מען דאַרף זיי אָפּלערנען פון איינצלנע אותיות איז, וויבאַלד אַז מען קען וויסן די הלכות פון אַן איבעריקן וואָרט אָדער אַן אות אין דער תורה, איז אויב זיי וואָלטן שטיין בפירוש, וואָלט דאָס דאַן געווען אַ יתור דברים (איבעריקע רייד).

דאָס איז אויך דער טעם וואָס אַ סך דינים שטייען אין משנה בלויז מיט אַ רמז און אין גמרא זיינען זיי באריכות[1], וואָרום משנה איז דאָך בלשון קצרה לגבי גמרא. איז אויב מצד דעם סגנון און דיוק לשון המשנה קען מען אָפּלערנען די דינים פון אַ רמז, וואָלט זייער שטיין בפירוש, געווען אַ יתור דברים. און אַזוי איז אויך גמרא לגבי ראשונים, און ראשונים לגבי אחרונים.

לויט דעם, איז די דערמאָנטע קשיא נאָך שטאַרקער: אין פלוג איז דאָך די גאַנצע באַשרייבונג פון מעשה המשכן אין פרשיות ויקהל־פקודי אַ יתור דברים?

ג. דער תירוץ אויף דעם איז אויף דעם זעלבן וועג ווי דער תירוץ וואָס ווערט געגעבן אויף אַן ענלעכער קשיא:

פאַרוואָס זיינען איבערגע׳חזר׳ט געוואָרן די קרבנות פון די נשיאים אין פרשת נשא צוועלף מאָל מיט אַלע פרטים, אין פלוג האָט דאָך געקענט שטיין ביי יעדער נשיא אַז ער האָט געבראַכט דעם זעלבן קרבן ווי דער פריערדיקער נשיא?

דער תירוץ אויף דעם איז, אַז יעדער נשיא האָט ביי זיין קרבן אויפגעטאָן אַנדערע ענינים, אַנדערע המשכות, ווי ס׳איז מרומז אין מדרש פרשת נשא[2]. דערפאַר קען ניט שטיין אין תורה אַז ער האָט געבראַכט אַזוי ווי דער פריערדיקער נשיא, וואָרום יעדער איינער האָט ממשיך געווען אַן אַנדער המשכה.

ד. על דרך זה קען מען פאַרענטפערן די קשיא וועגן די סדרות ויקהל־פקודי:

דער משכן וואָס דער אויבערשטער האָט געזאָגט צו משה׳ן, ווי ער ווערט באַשריבן אין פרשיות תרומה ותצוה, און דער משכן וואָס די אידן האָבן געמאַכט לויט ווי עס ווערט דערציילט אין פרשיות ויקהל ופקודי, זיינען מרמז אויף צוויי באַזונדערע משכנות, ובלשון רז״ל[3]: משכן למטן משכן למעלן, און דערפאַר רעכנט ער אויס אַלע פרטים נאָך אַמאָל.

ובפרטיות: די כלי המשכן און לבושי כהונה ווי זיי זיינען צוערשט

1) זע תענית כא, א. הקדמת הרמב״ם לפירוש המשניות רד״ה אח״כ ראה.

2) מדרש רבה פי״ג־י״ד און ווייטער. זע תורה אור ח, ב. לקוטי תורה ברכה צח, ג.

3) במדבר רבה פי״ב, יב ובכ״מ.

געזאָגט געוואָרן (תרומה־תצוה) איז דאָס א) פון אויבערשטן, ב) צו משה רבינו, וואָס די מעלה דערפון ובפרט אין דעם ענין — איז אין דרייען:

א) שומע ומקבל הדבור, משה, איז אַ נשמה דאצילות, ד. ה. אַז זייענדיק דאָ למטה איז ער געווען ווי אין עולם האצילות ממש, און ווי דער מאמר רז״ל שכינה מדברת מתוך גרונו.

כאָטש אַלע נשמות נעמען זיך דאָך פון אצילות, אָבער דאָס איז נאָר אַז זייער שורש איז אין אצילות[4], דאַקעגן נשמות דאצילות מיינט — אַז אויך למטה זיינען זיי אין דער מדריגה פון אצילות.

כאָטש עס איז פאַראַן אַ חילוק צווישן די נשמות ביז די כלים דאצילות, אַזוי ווי עס שטייט אין אגרת הקדש[5]: שכבר יצאו ונפרדו מהכלים (וועלכע זיינען שוין אַרויס און האָבן זיך שוין אָפּגעטיילט פון כלים), וואָס דאָס גייט אויף נשמות דאצילות, פונדעסטוועגן זיינען זיי נאָך אַלץ אין דער מדריגה פון אצילות.

ב) דער אופן ווי אַזוי ער האָט מקבל געווען דעם דיבור און די נבואה — איז: ולא קם נביא עוד בישראל כמשה[6]. אין דעם גופא זיינען פאַראַן צוויי פרטים: א) משה עמד על עמדו[7] בשעת גילוי הנבואה, ניט ווי אַנדערע נביאים. ב) משה'ס נבואה איז געווען בבחינת „זה" און ניט בבחינת „כה". ד. ה. אַז ביי אַלע נביאים האָט זייער גשמיות'דיקער גוף מבלבל געווען אַפילו צום גילוי פון „כה", אָבער ביי משה רבינו איז זיין גוף געווען אַ כלי אַפילו צו בחינת „זה".

ג) מקום הקבלה איז געווען אין הר סיני[8], וואָס דעמאָלט איז משה געשטאַנען אויף אַ העכערער מדריגה ווי ווען ער איז געווען למטה, והראי': דאָרטן איז דאָך לחם לא אכל ומים לא שתה[9] (ברויט האָט ער ניט געגעסן און וואַסער ניט געטרונקען), כאָטש אַז אויך נאָכדעם ווי משה „ירד מן ההר" איז זיין עסן און טרינקען געווען אַנדערש ווי ביי אַלע מענטשן.

פון דעם אַלעמען איז פאַרשטענדלעך, אַז אַזאַ משכן איז געמאַכט ניט פון גשמיות'דיקע גאָלד און זילבער וכו'[10].

אָבער די כלי המקדש און לבושי כהונה אַזוי ווי זיי ווערן באַשריבן אין ויקהל־פקודי זיינען זיי געמאַכט געוואָרן: א) דורך אידן, וואָס רוב הנשמות זיינען נשמות דבריאה יצירה עשי'[11], ב) דאָ למטה, ג) פון זהב וכסף ונחושת וכו' גשמיים.

ה. פונדעסטוועגן, ניט געקוקט אויף דעם גרויסן אונטערשייד פון דעם „בכח" און דעם „בפועל", איז ווען האָט זיך אויסגעפירט דער תכלית

4) זע אויבן עמוד 16.

5) סימן כ'.

6) דברים לד, י.

7) רמב"ם הלכות יסודי התורה פ"ז ה"ו.

8) זהר ח"ב קנט, א. זע אויך במדבר רבה פי"ב, ח. וכנראה מדרשות חלוקות הן על הש"ס (מנחות כט, א). ומה שהקשה בעין יעקב (שם ובברכות נה, א) — בזהר שם מקשה לה ומפרק לה.

9) שמות לד, כח.

10) זע במדבר רבה פי"ב, ח: אש אדומה כו'.

11) תורה אור ד"ה ואלה המשפטים.

הרצון פון דעם אויבערשטן און ווען איז מקוים געוואָרן זיין הבטחה פון ושכנתי בתוכם? — דוקא אין גשמיות'דיקן משכן פון ויקהל פקודי און ניט אין רוח־ניות'דיקן משכן פון דעם „הראת בהר", ווי ער זאָגט אין מדרש דאָרט.

וואָרום נתאוה הקדוש ברוך הוא להיות לו יתברך דירה בתחתונים דוקא, און ווי ער זאָגט אין תניא[12], גייט דאָס אויפן עולם הזה שאין תחתון למטה ממנו. כאָטש ער איז אַ גשמי און אַ חומרי און דערצו נאָך איז דאָרט אַ חושך כפול ומכופל, ווי ער רעכנט אויס בפרטיות אין תניא, פונדעסטוועגן, און מצד דעם גופא, פירט זיך אויס דער תכלית הכוונה אין עולם הזה דוקא.

— דערמיט איז בעסער פאַרשטאַנדיק די קשיא וואָס מען פרעגט אויף די אבנים טובות וואָס די נשיאים האָבן געבראַכט פאַרן בית המקדש, וויבאַלד עס איז געווען מעשה ניסים[13], ווי אַזוי האָט מען געקענט מאַכן דערפון בגדי כהונה? דער גאַנצער תכלית פון משכן און מקדש איז דאָך, מען זאָל זיי מאַכן פון דברים גשמיים דוקא — דאַרף דאָך דאָס ניט זיין קיין מעשה ניסים, נאָר ענינים וואָס זיינען אָנגעטאָן אין טבע.

ו. דער מוסר השכל פאַר אונז איז, אַז מ'זאָל ביי זיך ניט זיין אַראָפּגעפאַלן טראַכטנדיק ווי קומט מען צו טאָן אַ זאַך פון רצון העליון און מכוון זיין צו דער כוונה עליונה, בשעת מען ווייס אין וואָס פאַר אַ מצב מען שטייט, און בכלל געפינט מען זיך דאָך אין חושך כפול ומכופל פון דעם ביטערן גלות, — דאַרף ער זיך באַרעכענען אַז ניט קוקנדיק אויף דעם, זאָגט דער אויבערשטער צו, אַז אויב מ'איז נאָר אַ נדיב לב, דאָס הייסט, אַז מ'טוט אַ זאַך מיט אידישע וואַרעמקייט און האַרציקייט, איז דאַן — ושכנתי בתוכם, דער אויבערשטער העלפט אויספירן און מכוון זיין צו דער כוונה עליונה.

ז. די צוויי משכנות זיינען מרומז אין אָנהויב פון דער פרשה — אלה פקודי המשכן משכן העדות, וואָס אין פלוג האָט געדאַרפט שטיין אלה פקודי משכן העדות, פאַרוואָס שטייט צוויי מאָל משכן? נאָר דאָס זיינען די צוויי משכ־נות, דער משכן וואָס דער אויבערשטער האָט באַוויזן צו משה'ן און דער משכן וואָס די אידן האָבן געבויט.

דער וואָרט „עדות" שטייט ניט ביי דעם ערשטן משכן, וואָס דער אויבער־שטער האָט באַוויזן, נאָר דוקא ביי דעם צווייטן משכן וואָס אידן האָבן געבויט.

דער ענין פון עדות איז דוקא אויף אַ פאַרבאָרגענער זאַך. אויף אַן אָפענער זאַך דאַרף מען קיין עדות ניט (דערפאַר איז דאָך דער דין אַז אויף קדוש החודש כאָטש עס דאַרף זיין עדות, אויב אָבער בית דין האָבן אַליין געזען די לבנה, קענען זיי מקדש זיין דעם חודש אָן קבלת עדות, דלא תהא שמיעה גדולה מראי')[14], נאָך מער — אויף מילתא דע־בידא לאגלויי דאַרף מען אויך ניט

12) פון ל"ו.

13) יומא עה, א.

14) ראש השנה כה, ב.

קיין עדות גמורה[15], דער גאַנצער ענין פון עדות איז נאָר אויף אַ דבר הנעלם (אַ פאַרבאָרגענע זאַך).

לויט דעם וועט מען פאַרשטיין, וואָס דער וואָרט „עדות" שטייט דוקא ביי דעם צווייטן משכן, און דאָס איז צוליב צוויי טעמים:

א) דער משכון איז געווען מעשי ידי אדם, און פון דברים גשמיים, וואָס עס איז ניט אלקות בגלוי, דאַרף מען אויף דעם האָבן עדות. אָבער דער ערשטער משכן, איז אַ רוחני, בגלוי, דאַרף מען אויף אים קיין עדות ניט.

ב) דורך דעם משכן הגשמי דוקא איז מען ממשיך עצמות וואָס דאָס איז הע־כער פון אַלע גילויים — אַ זאַך וואָס איז אינגאַנצן פאַרבאָרגן[16].

אין דעם משכן וואָס דער אויבער־שטער האָט באַוויזן משה'ן זיינען געווען גילויים, המשכות, הארות והשפעות, אָבער ניט עצמות, דאַקעגן אין דעם משכן וואָס די אידן האָבן געבויט בגשמיות, דאָרטן דוקא איז געווען דער ושכנתי בתוכם, וואָס דאָס מיינט המשכת העצמות.

כאָטש אַז דער משכן וואָס די אידן האָבן געבויט איז געווען פון דברים גשמיים, מ'האָט גענומען זהב כסף ונ־חושת און פון זיי אויפגעבויט אַ משכן, גאָלד און זילבער און קופער כפשוטו;

אָבער היא הנותנת, ווי עס ווערט דערקלערט אין חסידות, אַז עיקר שכינה בתחתונים היתה, ניט גילויים, נאָר עיקר שכינה[17].

ח. דערמיט וועט מען אויך פאַרשטיין וואָס עס שטייט אין ירושלמי[18], בכל יום אדם מתפלל שמונה עשרה... כנגד י"ח ציוויין שכתוב בפרשת משכן שני. משכן ראשון רופט אָן דער ירושלמי דעם משכן וואָס אין פרשת תרומה־תצוה. משכן שני רופט ער אָן דעם משכן וואָס אין פרשת ויקהל ופקודי. און אַזוי ווי אין משכן שני שטייט אַכצן מאָל כאשר צוה, דערפאַר דאַוונט מען ח"י ברכות.

באַוואָרנט דער ירושלמי באַלד אויפן אָרט: אין פלוג איז דאָך פאַראַן נייַנצן מאָל כאשר צוה, ענטפערט ער דאָרט: ובלבד מן ואתו אהליאב בן אחיסמך עד סופי' דסיפרא. ד. ה. אַז מען רעכנט נאָר דעם לשון כאשר צוה וואָס שטייט ביי בצלאל און אהליאב צוזאַמען, אָבער דאָס וואָס ס'שטייט כאשר צוה ביי בצלאל'ן אַליין, גייט ניט אַריין אין חשבון. אין פלוג איז ניט פאַרשטאַנדיק: א) וואָס איז די שייכות פון ח"י ברכות פון תפלה צו די ח"י מאָל כאשר צוה. ב) וואָס איז דער פאַרבונד פון תפלה מיט משכן שני דוקא. ג) פאַרוואָס רעכנט מען כאשר צוה אַנט־קעגן די ח"י ברכות נאָר וואו עס ווערט דערמאָנט אויך אהליאב.

נאָך מער איז ניט פאַרשטאַנדיק, עס איז דאָך ידוע[19] אַז תפלה איז מלשון חיבור (אַזוי ווי התופל כלי חרס, נפתולי נפתלתי), וואָס דער ענין פון תפלה איז דער חיבור און פאַרבונד פון דעם דאַוונער צו אלקות, האָט דאָך דאָס געדאַרפט האָבן אַ

15) ראש השנה כב, ב.

16) זע ספר המאמרים ת"ש עמוד 51.

17) זע ד"ה באתי לגני תשי"א (סה"מ באתי לגני ע' כט ואילך. סה"מ מלוקט ח"א ע' ג ואילך).

18) ברכות פ"ד ה"ג.

19) תורה אור עט, סע"ד.

שייכות צו בצלאל׳ן אַליין, וואָס ער איז פון שבט יהודה, מערער ווי צו אהליאב, למטה דן, ווייל: א) שבט יהודה איז דער דערהויבנסטער צווישן שבטים, (ווי עס שטייט אין מדרש[20] אַז דערפאַר האָט מען אויסגעקליבן בצלאל ואהליאב דוקא, צוליב המעולה שבשבטים והירוד שבשבטים), ב) יהודה איז מלשון הודאה, און האָט בפרט אַ שייכות צו שמונה עשרה[21], דער ענין הדביקות שבתפלה קען זיין נאָר דורך הודאה וביטול, איז פאַרוואָס האָט עס אַ שייכות מיט דער־מאָנען אהליאב׳ן דוקא?

ט. אויפן פסוק סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, זאָגט דער זהר[22]: סולם דא צלותא – תפלה. אין מדרש[23] שטייט: סולם זה סיני – תורה. אין חסידות ווערט דערקלערט דער חילוק צווישן תורה און תפלה, תורה איז המשכה מלמעלה למטה (פון אויבן אַראָפּ), און תפלה איז העלאה מלמטה למעלה (פון אונטן אַרויף).

און דאָס מיינט סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה (אין דעם ענין פון תפלה): דער סולם שטייט „ארצה". ניט סתם בארץ (בי"ת – מיט אַ שב"א), נאָר אַרצה מיט אַ צוגעגעבענער ה"א, דאָס מיינט אַז עס ציט זיך לארץ[24], נאָך ארציות, נידעריקער אין ארץ[25], און די עבודה איז, נעמען די דברים התחתונים ביז וואָס ליגט מתחת לארץ, און מעלה זיין זיי ניט נאָר בשמים – מקיפים, נאָר נאָך אַ סך העכער – אין שמימה בתוספת ה"א – מקיפים למקיפים, און נאָך אַ סך העכער – השמימה – עצמות, אַהין דאַרף מען מעלה זיין די גשמיות׳דיקע זאַכן.

און ווי געזאָגט פריער – דאָס איז אַן עבודה מלמטה למעלה, עבודה בדרך עבודת עבד. כאָטש מצד דעם גופא איז דאָ אַ תענוג, אָבער איר ענין איז עבודת עבד.

כאָטש אַז מען גיט אויף דעם אַ כח מלמעלה, וואָס דאָס איז דער ענין וישכם לבן בבוקר, אַז בכל צפרא איז מאיר דער לובן העליון[26], איז דאָס אָבער ניט מער ווי בלויז אַ נתינת כח, אָבער די עבודה אַליין איז מלמטה למעלה.

דערמיט איז פאַרשטאַנדיק די שיי־כות פון תפלה צו משכן שני דוקא, ווייל ביידע זיינען איין ענין, נעמען דברים גשמיים און מאַכן פון זיי אַ משכן ודירה פאַר דעם אויבערשטן.

י. מצד דעם וואָס תפלה איז העלאה מלמטה למעלה און מען דאַרף מעלה זיין אַפילו די סאַמע נידעריקסטע זאַכן, און לויט דעם באַוואוסטן לשון אַז מען דאַרף מיטנעמען אַפילו די פאַנטאָפל[27], איז

20) שמות רבה פ"מ, ד.

21) תורה אור ד"ה יהודה אתה. ד"ה יהודה אתה, תרפ"ח.

22) ח"א רסו, ב. ח"ג שו, ב. תיקוני זהר תיקון מ"ה.

23) בראשית רבה פס"ח, יב.

24) זע כלי יקר על הפסוק.

25) זע בראשית רבה (ספס"ח): מוצב ארצה ויתיצבו בתחתית ההר כו׳, בבקעת דורא כו׳.

26) תורה אור כד, ב.

27) זע שיחת שמחת תורה תש"א אות ח (נדפס בספר המאמרים ה׳תש"י עמוד 85).

אַזוי ווי ביי זיך גופא דאַרף מען מיטנע־מען אַלע כוחות פון נפש, אויך די נידע־ריקע כוחות, און מעלה זיין זיי,

אַזוי איז אויך ביי אידן בכלל, וואָס קודם התפלה דאַרף מען מקבל זיין אויף זיך מצות ואהבת לרעך כמוך, אַזוי ווי עס שטייט אין פרי עץ חיים[28] און דער אַלטער רבי ברענגט עס אין סידור, מען דאַרף זיך כולל זיין מיט אַלעמען צוזאַ־מען, איז אַפילו די אידן וואָס זיינען בבחינת אהליאב – אַזוי ווי עס שטייט אין מדרש: דער געפאַלנסטער צווישן די שבטים – דאַרף מען זיי אויך מעלה זיין.

וואָס דאָס איז דאָך דער ענין פון ואהבת לרעך כמוך, לויט דעם מאמר פון בעל שם טוב, אַז מצות אהבת ישראל איז אויך צו אַ אידן וואָס גע־פינט זיך אין עק וועלט, וואָס ער האָט אים קיינמאָל ניט געזען און האָט מיט אים קיינמאָל קיין שייכות ניט געהאַט.

בשעת אַ איד שטעלט זיך דאַוונען, ד. ה. אַז ער האָט שוין געטאָן די הכנות וואָס מען דאַרף טאָן פאַרן דאַוונען און ער איז שוין גרייט צו שטעלן זיך דאַ־וונען, וואָס מיט דעם עצם ענין פון שטעלן זיך דאַוונען, ובפרט נאָך די הכנות פון פאַרן דאַוונען, ווערט ער דאָך גאָר שטאַרק דערהויבן, וואָרום ער רייסט זיך דאָך אָפּ פון אַלע ענינים פון וועלט און שטעלט זיך פאַר דעם אויי־בערשטן[29];

קען ער דאָך טראַכטן, וואָס האָט ער דעמאָלט פאַר אַ שייכות מיט אַ אידן וואָס האַלט נאָך ניט ביי דאַוונען, אַפילו ניט ביי הכנות צו דאַוונען, אַ איד אַ ירוד. זאָגט מען אים, אַז מצות אהבת ישראל מיינט אַפילו צו אַ אידן וואָס אין אַן אַנדער עק וועלט, אין אַן אַנדער עק פון זיין וועלט ברוחניות.

נאָך מערער זאָגט מען אים, אַז מצות אהבת ישראל איז אַפילו צו אַזאַ וואָס ער האָט אים קיינמאָל ניט געזען – ד. ה. אַפילו איידער ער האָט זיך געשטעלט גרייטן צום דאַוונען – און קיינמאָל ניט געהאַט קיין שייכות מיט אים, וואָרום יענער איז באין ערוך צו אים אַפילו ווי ער איז איידער ער שטעלט זיך דאַוונען וואָס זיין נשמה (איז דעמאָלט מער ניט ווי) באפו[30].

און דאָס איז ניט נאָר אַ מצוה פון אהבת ישראל וואָס זי איז דער יסוד פון דער גאַנצער תורה, דאָס איז אויך נוגע צו זיין דאַוונען, און צו זיינע עליות, אהבת ישראל איז די הכנה און הקדמה צו זיין תפלה.

דער טעם אויף דעם איז, ווייל דער סדר העלי׳ איז, אַז מען מוז אויפהויבן פון גאָר דעם נידעריקסטן, ווי עס איז באַוואוסט[31] דער משל וואָס אַ בנין הויבט מען אויף דורך אַ ליוועד.

און עס איז פשוט, אַז אויך אין זיין נפש דאַרף ער מיטנעמען ניט נאָר דעם בצלאל שבנפשו נאָר אויך דעם דן וירוד שבנפשו. ער דאַרף דאַוונען מיט אַלע כחות צוזאַמען, פון אַלעמען מאַכן אַ משכן פאַר דעם אויבערשטן.

28) שער ג, פ״ב.

29) זע לקו״ש ח״ב ע׳ 349 ואילך.

30) ברכות יד, א. ונתבאר בהקדמת לקוטי תורה לג׳ פרשיות (אוה״ת בראשית כרך ו׳ תתרכ, א ואילך).

31) תורה אור ד, א.

יא. און דאָס איז דער ענין פון די אַכצן ברכות פון שמונה עשרה אַנטקעגן די ח"י מאָל כאשר צוה וואָס שטייען במשכן שני וואו עס ווערט דערמאָנט אויך אהליאב, ווייל דער תכלית הכוונה איז צו מאַכן אויך פון די ענינים פון אהליאב אַ משכן, און אַזוי אויך אין תפלה דאַרף מען מעלה זיין אויך אהלי־אב'ן.

יב. אַזוי ווי אין משכן איז דורך דערהויבונג פון אונטן אַרויף (און בפרטיות אין דעם ענין פון די קרבנות פון משכן, וואָס דאָס איז איינע פון די עיקר עבודות שבמשכן) געוועזן שפע־טער די המשכה פון אויבן אַראָפּ — ושכנתי בתוכם (ריח ניחוח), און זיי — די העלאה והמשכה — האָבן געבראַכט דעם „כאשר צוה", צוה מלשון צוותא — התקשרות והתחברות, דער פאַרבונד פון די דברים גשמיים מיט עצמות, חיבור נברא ובורא,

— און ווייל דער כוח אויף דער התקשרות איז פון משה רבינו, (אין דער בחינה פון משה רבינו וואָס איז פאַראַן ביי יעדן איינעם) דערפאַר זאָגט ער כאשר צוה ה' את משה. —

אַזוי אויך אין דעם ענין פון תפלה (וואָס תפלות כנגד קרבנות תקנום). בשעת עס איז דאָ די העלאה, דער מתפלל ווייס אַז ער דאַרף זיך צו קיינעם ניט ווענדן נאָר צום אוי־בערשטן אַליין, — דורך דעם איז ער ממשיך מלמעלה אַלע המשכות וואָס ער דאַרף, רופא חולים ומברך השנים וכו' און די העלאה והמשכה פועל'ן דעם חיבור און די פאַראייניקונג פון דעם מענטשן מיט אלקות, ביז צום העכסטן יחוד, וואָס דאָס איז סיום התפלה „בשלום".

(משיחות פרשת ויקהל, פקודי, תשי"א, תשח"י)

יג. פון פרשת פקודי גייט מען אַריין אין פרשת ויקרא.

די שייכות פוןביידע פרשיות איז:

ביי די ענדע פון פרשת פקודי רעדט זיך וועגן דעם ענן (וואָלקן) וואָס איז געוועזן אויף דעם משכן. ענן איז העלם, וואָס האָט ניט געלאָזן משה'ן אַריינגיין אין אוהל מועד, ולא יכול משה גו', דערנאָך איז ויקרא אל משה, קריאה איז דער ענין פון גילוי (אַנטפּלעקונג). דער גילוי וואָס נאָך העלם.

דער גילוי וואָס נאָך דעם העלם איז העכער ווי גילוי אַליין, ווי באַוואוסט.

יד. דער ענין פון גילוי וואָס נאָך דעם העלם אין דער עבודה פון מענטשן איז עבודת התשובה. תשובה קומט דאָך נאָך דעם ווי דער מענטש האָט זיך דערווייטערט פון אלקות — העלם. און תשובה איז דאָך דער טייטש צוריקגע־קערט — גילוי.

אויך ביי תשובה — אַזוי ווי ביים גילוי וואָס נאָכן העלם — איז כפלים לתושי'[32], ביז צו תכלית התשובה — זדונות נעשו לו כזכיות, אתהפכא חשו־כא לנהורא (זדונות ווערן ווי זכיות און פינצטערניש ווערט איבערגעקערט אויף ליכטיקייט).

טו. דאָס איז אויך דער פשט וואָס במקום שבעלי תשובה עומדים צדיקים גמורים אין יכולים לעמוד שם[33].

32) זע אויבן עמוד 186.

33) ברכות לד, ב. רמב"ם הלכות תשובה פ"ז

ביי צדיקים זיינען פאַראַן זכיות. און אין דעם גופא זיינען דאָ צוויי מדרי־גות: א) די המשכה דורך מצוות עשה, וואָס דאָס איז דער קו פון ועשה טוב. ב) די המשכה דורך מצוות לא תעשה, דער קו פון סור מרע, אָבער דאָך מער ניט ווי אָפּשטופּן דעם רע, ניט איבער־קערן דעם רע אַליין צו טוב. אין אַן ענין און עבודה פון גילויים זיינען דאָ הגב־לות, רע בלייבט רע און מען מוז דאָס אָפּשטופּן. אָבער תשובה וואָס דאָס רירט אָן אין עצם הנפש און אַזוי אויך למעלה אין עצמות, דאָרטן זיינען ניטאָ קיין הגבלות. זדונות אַליין ווערן זכיות.

און דאָס איז דער ענין פון תכלית הקריאה וואָס קומט נאָך העלם, ניט אָפּשטופּן און אַראָפּנעמען דעם העלם, נאָר אַז „לילה כיום יאיר” (נאַכט וועט לייכטן ווי טאָג).

ה״ד. און זע בספר המאמרים תש״ט עמוד 183 בהערה.

טז. און דאָס איז אַ הוראה צו יעדער איינעם אין זיין עבודה, אַז אין וועלכן מצב ער געפינט זיך, טאָר ער זיך ניט מייאש זיין חס ושלום, נאָר אדרבה דורכן העלם קען מען צוקומען צו אַ העכערן גילוי.

אַזוי אויך וועגן דורות בכלל. פרעגט מען דאָך די קשיא: עס זיינען געווען אַסך שענערע דורות ווי היינט און פונ־דעסטוועגן איז מען געווען נאָך ווייט פון דער גאולה, היינט ווי זאָל מען עס פאַרשטיין, אַז דוקא אין דעם דור וואָס אכשור דרא בתמי׳ וועט זיין די גאולה?

איז דער ענטפער אויף דעם, אדרבה, היא הנותנת כנ״ל.

צו פאַרטאָג איז דער שלאָף אַ שטאַרקערער, און דעמאָלט דאַרף מען זען זייער שטאַרקן זיך ניט צו פאַר־שלאָפן חס ושלום און אויפכאַפּן זיך צום אור הבוקר, ביז מען וועט זוכה זיין צו „לילה כיום יאיר”.

(משיחת פרשת פקודי, תשי״ז)